

Kmet, delavec in obrtnik naj bodo narodu vodniki!

Izhaja vsako sredo.
Naročnina:
za celo leto Din 50.—
za pol leta „ 15.—
za inozemstvo
za celo leto Din 50.—
Inserati po tarifi. — Pri-
menim vprašanjem naj
se priloži znamko za od-
govor. — Nefrankirana
nisma se ne sprejemajo.

Kmetški list

Glasi „Zveze slovenskega kmetkega ljudstva“.

Vsako uživa vse sadove
svojega dela in marljivosti!

Rokopis se ne vra-
čajo. — Plača in toži
se v Ljubljani. — Ured-
ništvo in uprava je v
Ljubljani v Kolodvorski
ulici št. 7. — Telefon
inter. št. 506. — Račun
pri pošt. čekovnem za-
vodu št. 11.568.

Na poti do narodne suverenosti!

Kako smo živeli v Avstriji?

Po deželi gre en sam glas in ta pravi: »Bil je pač zadnji čas, da so se našli vsi poštene, razumni in pametni kmetški ljudje, ki vedo, kaj ljudstvo potrebuje in hoče. Sedaj bomo skupno delali, skupno se borili in skupaj izbojevali zmago naši pravi in na vse strani neodvisni ljudski misli slovenskega naroda!«

Prav bo, ako se ozremo malo nazaj, pregledamo kaj in kako je bilo. To je potrebno zaradi tega, da starih napak ne bomo več ponavljali in da moremo videti, kaj in kako naj bo v bodoče, da pride ljudstvo do svojih pravic.

Kakor povsod na svetu, tako je tudi pri nas, ki smo živeli v nekdanji Avstriji »duhovna in posvetna gosposka« imela vso oblast v svojih rokah, seveda vse »po zakonu«. Nekaki »presvetnici in »prezvišeni« gospodje so mislili — kakor to misli še danes nekatera naša pokvarjena gosпода — da so oni sami država, da imajo toraj samo oni pravico do vsega, kar država daje; ljudstvo pa da ima samo to dolžnost, da plačuje davke in kot vojak služi. Ljudstvo so naložili razna velika bremena, med njim visoke davke in takse ter prispevke, za zameno pa nepotrebno pošiljali nanj razne eksekutorje, finančarje in žandarme. Dali so mu pač to, kar so se naučili v gosposkih šolah, to je tisto svojo »znanost«, ki jo kažejo še danes in katera pravi: »Pred višjim bodi ponižen kot psiček, a nižje davi kar največ mores!« Tako je delala naša »duhovna in posvetna gosпода« vse do vojne in še med celo vojno. »Gospod« je bil samo višji državni uradnik, seveda samo napram ljudstvu. Napram svojim se »višjim« pa je bil navaden hlapec! V cerkvi se je največ govorilo le o dolžni pokorščini napram »zakoniti« gosposki, a v uradih le o strogosti zakonov in vladnih naredb. Res je, da je bilo zlasti med nižjo duhovščino zelo veliko častnih izjem, ki so marsikaj storile za teptani svoj narod, toda vsi so morali v odločilnih trenutkih umolkovati in se poskriti — kakor še danes.

Ljudstvo je ostalo vse ob danes brez pravega pouka. Nikoli nihče mu ni rekel, da je narod suveren in sam svoj gospodar — ne! Vsi so ga učili živeti v pokornosti in večnem strahu. Ljudstvo tudi ni imelo prilike, da se samo izobrazi, zakaj posvetna in duhovna gosпода je strogo pazila, da med ljudstvo ne bi prodrli kak »pohujšljiv« spis. Nepoučeno ljudstvo pa so jo razdelilo na dva tabora: Od tega je imela korist samo gosпода, ki se je vedno bala za sebe in svojo oblast nad delavnimi ljudmi. Več kot 70 let je ta gosпода govorila pri vsaki priliki, kako je »vzgojila« ljudstvo v narodni in kulturni zavednosti. Danes se kaže, da je bila to vse ena sama velika laž. Največ krivde nosi pri tem »Slovenska ljudska stranka«, ki ljudstva namenoma ni vzgajala v duhu samozaveesti in samoodločbe, temveč ga je vedno vzgajala le v duhu ponižnosti in udanosti, to je, da ljudstvo mora na tem svetu samo mučiti in voljno prenašati vse, kar mu gosпода naloži. — Samo tisti so se rešili tega duševnega suženstva, ki so šli v Ameriko, kjer so na svoje oči videli, da ljudje niso povsod samo hlapci, ampak da je tam pot do »gosпода« odprta vsakemu modremu in pridnemu človeku. Ti naši »Amerikanci« so večinoma še danes najboljši in duševno najbolj neodvisni ljudje med nami.

Zakaj naše gospose svetovna vojna ni ničesar naučila?

Takšne so bile razmere, ko je izbruhnila vojna. Prihajali so pozivi in nabori, eden za drugim, in vse je moralo v vojsko. Pri tistih naših ljudeh, ki so bili politično »klerikalno« vzgojeni, je kipel mržnja na Srbe in Sr-

bijo, ker so bojda Srbi ubili »našega bodočega osvoboditelja« Franca Ferdinanda. Pravi politični klerikalci pa so se celo tako daleč zaleteli, da so očitno hujskali na vojno in na pokolj vsega srbskega naroda, celo njegove mladeži.

Tu je človeku zastala pamet. Verjeti nismo mogli, da more takšne hujskarije na slovenskega kmeta in delavca proti srbskemu kmetu izrehati človek, in pri tem še šolani človek. Toda treba se je ozreti malo nazaj in takoj bomo spoznali, zakaj je to bilo mogoče.

Naša inteligenca, zlasti starejša, je bila vzgojena v tistem avstrijskem duhu, ki je bil najslabši, ker je bil čisto hlapčevski. Izobraževala se je na Dunaju in črpala vso svojo »znanost« iz dunajskih listov. Dunaj, kjer je gospodaril ugleden katolik Lueger, je bil v vseh pogledih duševni vodnik naše katoliške in tudi liberalne inteligence, ki se je tako čisto oddaljila od naroda, v katerem se je rodila. Veliko od njih se je naravnost ponemčurilo. Zakaj? Takole je šlo: Ze v ljudski šoli se je naša mladina učila nemškega jezika. Naš »gospodič« se je tudi naučil nemško in s tem so mu bila odprta vrata do državne službe. Veliko jih je šlo v lemenat, drugi pa so šli med posvetne poklice, dobili državno službo in svoje lastno stanovanje ter kruh, kot državni uradnik pa popolno svobodo napram ljudstvu, katerega so gledali s svoje družabne višine, in o katerem so mislili, da je samo zaradi njih na svetu. Tudi pretežnega dela duhovnikov se je polastila bistveno ista miselnost, zlasti odkar so zašli v politiko in hoteli tam imeti povsod prvo in zadnjo besedo. Vsa naša inteligenca se je že po svoji šolski vzgoji čutila kot večni dolžnik vlade in je zato delala za vsako vlado. O verno-ti napram živemu in potlačenemu kmečko-delavskemu ljudstvu ni nikoli in nikjer nič slišala, tudi v šolah ne, in zato je tudi ni mogla imeti. Zato celo kruta svetovna vojna naše inteligence ni probudila k socialni zavesti; ona je tudi po vojni ostala brez zveze z ljudstvom, ki ga smatra še vedno za nekako živino, ki naj dela in davke plačuje ter se »navdušuje«, kadar to ta »inteligenca« za potrebno spozna.

Mesto, da bi šla med ljudstvo, je večina naše inteligence ostala v svojih mestnih in trških krčmah, kjer živi čisto ločena od ljudstva in življenja!

Svetovna vojna pa je kmečko ljudstvo povsem prerodila!

Drugače je bilo pri ljudstvu, zlasti pri kmetškem, podeželskem ljudstvu. Kmetški človek je vezan na zemljo. Zemlja ga, ako jo ima, vedno drži pri hiši, kjer na njej neprestano dela in jo izboljšuje, ako le more. Če pa zemlje nima, gre po sveu, da si kaj zasluži in prihrani in s prihranki zemljo kupi.

Kmetški človek navadno ne zna drugega jezika kot le svojega materskega. Zadnje čase pred vojno pri nas tega tudi ni bilo potrebno pri prostemu kmečkemu ali delavskemu človeku, ker se je v vseh uradih rabil tudi naš domači, slovenski jezik. Vendar je veliko naših ljudi na deželi umelo ali nemško ali laško, ker so se teh jezikov naučili iz lastne pridnosti.

K vojakom so šli kmečki in delavski ljudje v zgodnji mladosti in so se navadno tam marsičemu priučili, zlasti tudi nemškemu jeziku. Zato je v začetku vojne bilo naši ponemčurjeni gosposki, ki je šla v vojno kot oficirji, lahko s takozvanim aktivnim moštvom. Tu je še živel tisti avstrijski duh, ki ga je gosпода »utepla« v kosti mladencev — kakor se je sama izražala — in zato so tudi naše stare politične stranke lahko brez kazni hujskale na vojno klanje, med tem, ko so se glavni hujskači doma na varnem skrivali. Tega se zlasti na-

ši klerikalci še danes ne sramujejo, kajti še pri zadnjih volitvah 8. februarja 1925 so bili med njihovimi poslanskimi kandidati ljudje, ki so bili znani vojni hujskači. Toda kmalu je postalo drugače, in sicer tedaj, ko so prišli na fronto starejši kmetški ljudje. Nekateri od njih so že nekaj vedeli o Jugoslaviji. Tisti, ki poprej še nikoli niso aktivno služili pri vojaki, ki tudi niso znali nemško ter so jim bile torej neznane vse tiste nemške prostaščine in surovosti, s kakršnimi so nemški oficirji obkladali slovenske fante, so bili pred to avstrijsko nekako zaščiteni. Ko so začeli te starejše ljude »abrirati«, se jim je vse to silno zgabilo. Med njimi je bilo dosti kmetških gospodarjev, in dobrih gospodarjev, ki so doma brali knjige in liste, pa so poznali skoraj vse večje narode sveta in tudi njihovo moč. Ti so razumeli kmalu prave vojne cilje obeh velikih vojnih taborov — Avstrije in Nemčije na eni, antante pa na drugi strani; in so se po tem začeli tudi ravnati. Najprej so se začeli svobodno pogovarjati, potem dogovarjati in svoje misli tolmačiti tudi ostalim. Ker niso znali »službene« jezika, so jih imeli za nekakšne metle, za živino, in so veliko trpeli. Na drugi strani pa jim je to tudi koristilo, ker se na nje ni tako zelo pazilo. Ti so armado polagoma okužili s svojim jugoslovanskim duhom, s katerim so hoteli izraziti, da jim je vojne že preveč in da je treba iti domov obdelovati polje!

Vojna je besnela dalje in Avstro-Ogrska je napenjala svoje zadnje sile. Izhajale so razne naredbe in odredbe o obdelovanju zemlje, o revizicijah, o aprovizaciji — vse same mestne neumnosti, toda obenem tudi najtežji udarci za podeželsko ljudstvo. Vse te rabeljske službe je zopet opravljala razna »domača« gosпода: odvetniki, trgovci, učitelji, profesorji itd. In vsi so se ravnali strogo po vladnih naredbah in davili obupano ljudstvo, ker po njihovem mnenju podeželsko ljudstvo ni nič, država pa, čeprav njim samim tuja, vse!

Onim, ki so delali in hranili, se je jemalo, a dajalo onim, ki so znali samo trošiti. Kdor je godrnjal, je bil ovaden kot slab in nevreden državljan. Vsej fabriški robi, ki so jo trgovci prosto prodajali, so cene neznansko poskočile, a to, kar je pridelala uboga podeželska para, ni imelo nobene cene, ker so cene za poljedelske proizvode »maksimalizirale«.

Možje so bili v vojni, a z ženami, starci in otroci so počeli kar so hoteli.

Narobe svet v Jugoslaviji!

S koncem vojne se je zdelo, da je prišel čas obračuna z vsemi tistimi, ki so že pred vojno in med vojno nagromadili na tisoče krivic in žaljenj narodu in sploh kmetško-delavskemu ljudstvu. Prišla je toliko zaželjena Jugoslavija.

Toda ljudstvo je bilo zopet ukanjeno. Naša gosпода se je brž zbrala v Zagrebu, se je tam združila z enakimi grešniki in vsi skupaj so hoteli, da pridejo čimprej v Beograd. Med temi so bili v prvi vrsti naši slovenski klerikalci, ki so se doma silno bali obračuna s slovenskim kmečko-delavskim ljudstvom, zaradi pregreh, ki so jih zagrešili nad njim med vojno. Šli so in izročili Slovenijo beograjski vladi brez vsakega dogovora, brez vsakih pridržkov in brez pristanka ljudstva! Sami so izjavljali, da so storili to zaradi tega, da se more vzdržati v deželi »mir in red«, v resnici pa zaradi tega, da morejo eni in drugi obdržati vse to, kar so ljudstvo med vojno nasilno odvzeli.

V Beogradu so bili takrat slepi in so še manj kot danes poznali naše razmere. Prezrli so, da samo tisti, ki se svojega rodu sramuje ali pa se ga boji, hodi na tuje po pomoč in zaščito zoper svoj lastni narod! V Beogradu so jim res pomagali in tako rešili grešnike potrebnega obračuna.

Vsi ti, ki so imeli kaj na svoji vesti, nadalje vsi nemškutarji, madžaroni, židje in podobni elementi, so preko noči postali »najboljši Jugoslovenci«, ki so tožili v Beogradu hrvaško in slovensko kmečko-delavsko ljudstvo, da je »proti državnemu«, »boljševiško«, »nezanesljivo«, sploh takšno, da ga je treba krotiti s silo. Tako so prišli tisti, ki so bili ljudski rablji v Avstro-ogrski monarhiji, zopet do moči in veljave ter še do danes opravljajo ta svoj rabeljski posel v imenu »jugoslovenske ideje«.

Če bi tedaj v Beogradu vzeli v roke bič in te ljudi pognali, kakor je pognal z bičem Kristus njihove predhodnike iz templja, in bi skušali priti v direktno dotiko z našim in hrvatskim ljudstvom — kje bi že bila naša država! Koliko muke, sovraštva, bede bi nam bilo prihranjeno!

Narod prihaja končno do besede!

Pretekla so leta, boj je bil hud, toda ne zaman. Pravica bo končno vendarle zmagala in prišlo bo do sporazuma. Toda tega sporazuma ne bo izvršila gosпода, ampak ves narod, zlasti pa kmečko ljudstvo, ki je v tej državi v ogromni večini. Ta bodoči sporazum bo temeljil samo na ljudski misli, to je na kmečki poštenosti, miroljubnosti in svobodoljubju. Slovensko kmečko-delavsko ljudstvo, dovolj

Slovenija je omagala pod davčnim pritiskom.

Iz vseh krajev Slovenije prihajajo žalostna poročila; zarubili so celo vas, za davke seveda. Nimamo, ne moremo plačati, nič ne pomaga, rubi se naprej in vključuje na posestva. Nobeden se ne brani plačati kolikor zmore in kolikor je prav in pravično, ali to kar počnejo v Sloveniji oblasti sedaj, ko gospodari nad njimi vlada narodnega bloka, presega vse meje. Vlada je zapovedala finančnim oblastem predpisati osebno dohodnino v isti višini kot za lansko leto. Vsem je znano, da so lansko leto ta davek tako krivično predpisali, da leži kupe pritožb pri finančni direkciji. Te pritožbe so nerešene in niti ne misli se na rešitev, kljub temu pa vsako krivično odmero neusmiljeno izterjujejo. Dalje vsak človek v celi Sloveniji ve, da so padle cene živini, prešičem in drugim kmetškim pridelkom za polovico, vsled česar so se tudi dohodki davčnih zavezanec za polovico znižali. Vsega tega ne ve le naša vlada in davčne oblasti, ker davke predpisujejo v isti višini kot lani, spremenili so jih le v toliko, da so jih še povišali in uvedli nove. Prišlo je tako daleč, da bo cela Slove-

Tedenski koledar.

5. julij, nedelja: Sv. Ciril in Metod.
6. julij, ponedeljek: Izaija.
7. julij, torek: Vilibald, škof.
8. julij, sreda: Kilijan.
9. julij, četrtek: Anatolija.
10. julij, petek: Amalija.
11. julij, sobota: Pij I., papež.

Sejmi:

5. julij: Videm poleg Krke, Mengeš, Peko pri Polčanah.
6. julij: Poljšnik, Slančji vrh, Trava, Trnovo, Lemberg.
8. julij: Gradac, Pišce.
9. julij: Tirna, Žužemberk.
10. julij: Dobova, Polčane.
11. julij: Senožec, Brezovo pri Liji, Boštjan.

varano od »demokratske« in klerikalne gospose, se je združilo z naprednim in politično zavednim hrvatskim kmečkim narodom. To je prvo jedro. Vsi skupaj se bomo približali z odkrito in pošteno voljo do vzajemnega dela in sopomoči še srbskemu kmečkemu narodu ter tako položili nov in pravičen temelj tej naši državi, v kateri naj zavladava bratstvo, svoboda in enakopravnost. Država bodi tistega, ki v njej živi v največjem številu, to je kmetška!

nija propadla, če ne bo takojšnje pomoči. Po vseh krajih se zbira narod in glasno opominja vlado na to brezupno stanje. Poslanci opozarjajo dnevno vlado na gospodarsko propadanje širokih delovnih mas. A vse zastoji, nič ne pomaga, v Beogradu pravijo, saj ni tako hudo, čitamo slovenske časopise, ki dokazujejo, da vse to ni res, da je vse to demagogija. »Slovenski Narod« in »Jutro« sta tista lista, ki trditva in sporočata Beogradu, da so vsi shodi proti davkom demagogija in nepotrebno farbanje ljudi. Ali se ne boste vi vsi, ki trpite na nebovpijočem obdavčenju, dvignili in pokazali vrata tistim, ki vaše pravične pritožbe imenujejo laž in demagogijo? Ali se bo še našel med Slovenci človek, ki bo podpiral stranko, katere poslanci glasujejo proti znižanju osebne dohodnine in proti zvišanju taks? Prepričali smo se, da ne bo preje konec odiranja kmetkega stanu, dokler ne bodo vsi, ki trpijo, organizirani v svoji »Zvezi kmetkega ljudstva«, zato vsak, ki agitira zanj, dela zase, za svoje otroke in vse svoje bližnje.

Klerikalno politično lopovstvo.

»Slovenec« je priobčil pretekli teden sledečo lopovsko prirojeno vest: »Pucelj prosi za sprejem med radičeve«. — Beograd, 23. junija. (Izv.) Samostojnih kmetov voditelj, Ivan Pucelj, je končno storil v svoji politični karieri odločen korak. Vložil je namreč prošnjo na vodstvo Radičeve stranke, kjer prosi za sprejem. Kolikor smo zvedeli, se je vodstvo Radičeve stranke te dni bavilo z njegovo prošnjo, vendar je še ni definitivno rešilo. Sklenilo je namreč, da se mora prej natančno preiskati dosedanje Puceljevo delovanje. Izvoljen je poseben odbor, da posebno preišče znano »volovsko afero«. Sele potem bo na podlagi poročila te ankete sklepal o prošnji Ivana Pucelja.

Navedbe »Slovenca« so čista izmišljotina! Če bi »Hrvatski seljaški klub« glede tov. Pucelja imel kakšne pomisleke, ne bi z odobravanjem vzel na znanje ustvaritve »Zveze slovenskega kmetkega ljudstva«! — Toda »Slovenec« ne blati samo nas, on blati tudi Hrvate, zlasti pa Radiča, katerega očita, da ravna hrvatsko politiko tako, da bi se sam oprostil ječe; toraj z ozirom na svoje osebne vidike. To je grda neistina, zakaj, Radič sam zahteva, da se njegov proces izvrši do konca zato, da se bo pokazalo, da je

nedolžen vseh sumničenj Pribečevića in njegovih pomagačev, ki so vse hrvaške kmete proglasili kratkomočno za komuniste. Toda mi vemo, kje »Slovenec« čevlji žulji in to hočemo danes povedati. Radič je bil po nedolžnem v ječi tudi leta 1919. in 1920. vse do volitev v konstituanto. Tedaj je bil ministrski podpredsednik — g. dr. A. Korošec. Ko je nekdo ministrski svet razpravljal o Radiču, je velika večina tedanjih ministrov bila za to, da se Radiču, proti kateremu ni bilo nobene obtožbe, vrne svoboda. Tedaj pa je vstal podpredsednik ministrskega sveta g. dr. A. Korošec in je odločno zahteval, da ostane Radič še naprej zaprt, čeprav po nedolžnem!

To je fakt, to je istina!

Klerikalci to dobro vedo in vedo tudi, da so s tem napravili vse simpatije pri Hrvatih. Ker so jih tudi pri Srbih, si skušajo sedaj pomagati s tem, da o Radiču doma v Sloveniji grdo lažejo, v Beogradu se pa ližejo kot psički okoli »Hrvatskega seljaškega kluba«. — Ker pa vedo, da uživa naša »Zveza slovenskega kmetkega ljudstva« zlasti pri Hrvatih absolutno zaupanje in spoštovanje, lažejo sedaj še o tovarišu Pucelju. Toda blato bo padlo na nje same!

Puceljeva politika in kozjanski okraj

(Dopis.)

Sloga jači, nesloga tlači. To socialno načelo se je vedno uveljavljalo ne le v zasebnem, temveč tudi v političnem življenju in stranke, katere niso z njim računale, so kmalu izginile s pozorišča. Neizpodbiten zakon narave namreč zahteva, da si mora vsak, bodisi celota ali le del iste, ako hoče eksistirati ter se v svojem svojstvu razvijati, iskati zaveznikov, katerih interesi gredo vspešno — proti tistim, kateri po svojem svojstvu ovirajo njegovo življensko bitnost. Če zasledujemo zgodovino posameznikov, strank, narodov in držav, povsod vidimo, da so postale močne le, ker niso zametavale resnice, da: »sloga jači«. Nikomur, ki se ravna po tej resnici, ne pride na misel tem zdravim dejstvom oporekati.

Le stranki kot je SKS, katere ima kot stanovska stranka pred vsem v programu ojačitev kmetijskega življa v državi, se odreka pravica do združitve v njenem interesu z onimi, katerih gospodarski interesi se z njenimi ne križajo, pač pa izpopolnjujejo. In katere stranka v državi nam je po svojem gospodarskem programu najbolj sorodna? Li ne Radičeva seljaška stranka? Samoposebi umevno je, da se je SKS kot gospodarska stranka, če je hotela biti dosledna in zvesta svojim načelom kot taka — morala združiti s stanovsko najbolj sorodno stranko. Da to že ni prej storila, naj njene politične nasprotnike ne moti, povedo najraje, čemu nezmotljivi glavar katoliške cerkve rimski papež še le po stoletjih proglasi kak nauk za versko dogmo?!

Tem, čisto logičnim ukrepom tov. Pucelja nasprotuje gospod dopisnik »Jutra« v 113. številki, pod nepravilnim naslovom »Kozjanski okraj o Pucelju samopašnosti«, kjer se naivno tru-

di dokazati, da »kozjanski kmetjec obsojajo Puceljevo politiko. Ni me volja z nesmotrenim, za urednikov hrbet skrivajočim se dopisnikom »Jutra« polemizirati, ugotavljam le dejstvo, da pristaši SKS, kateri so se res »izneverili«, niso pristopili ne k SLS, še manj pa k demokratom, temveč k Radičevcem in da vsi ti sedaj izjavljajo, da po tej novi v SKS nastali situaciji nimajo povoda se udejstvovati izven nje.

Dopisnik »Jutra« je s svojim zavijajočim in nestvarnim dopisom dokazal, da ne pozna miselnih razvoj in zdravo pamet našega kmeta in podeželnega človeka: pisarček iz zaduhle pisarne nam pač ne bo dajal po »Jutra« predpisov! Kdor hoče biti izdajalec kmetijskega stanu, kdor hoče biti še vnaprej suženj teh, ki pijejo njegovo kri ter pljuvati v lastno skledo, naj stori po nasvetu »Jutra« in izstopi... Vi pa, kmetje zdravega razuma, naj vam bodo za zgled drugi stanovci: duhovniki, uradniki, advokati, fabrikanti, bankirji, ki se ramo ob rami z vsemi sredstvi bore za svoje pravice in ki v ta svoj boj pritegujejo tudi kmeta, da se nezaveden bori proti lastnim interesom. Proč torej s stanovskim cepčenjem, od katerega ima le kmetijski nasprotnik koristi.

Mi kmetje v kozjanskem okraju izjavljamo, da se popolnoma strinjamo s politiko tov. poslanca Pucelja ter mu izrekamo svoje neomejeno zaupanje — vedoči, da le z združenimi silami si bomo pridobili v državi tisto mesto, katero nam po naravnih in socialnih zakonih gre. Zato kličemo tov. Pucelju: Naprej po začetni poti brez ozira na levo in desno, ker zdrava kmetijska ideja mora končno zmagati na celi črti. — Podsibov.

Kaj je novega po svetu?

BOLGARIJA.

Morija se nadaljuje. Nedavno je Cankov hotel soditi tudi dva Francoza, toda je svojo namero moral opustiti na zahtevo francoske vlade. Pričelo se je mnogo novih procesov proti nasprotnikom sedanje vlade. Cankov si je sedaj zamislil celo obravnavo proti zemljoradnikom, ki že od Samolijskijeve smrti žive v inozemstvu! Te dni se je vršil v Pragi kongres balkanskih socialistov, ki je izjavil, da je nadaljnji obstoj Cankove vlade sramota za Evropo in nesreča za Bolgarijo. — V poslednjem času se je zopet izvršila cela vrsta ubojev, a sodišča so izrekla mnogo novih smrtnih obsodb.

GRČIJA.

V sredini prejšnjega tedna se je spuntala grška vojska proti vladi, Revolucija je trajala le en dan ter je imela za posledico odstop prejšnje in sestavitve nove vlade, zopet republikanske vlade. Pravijo, da je prejšnja vlada bila strmoglavljena radi tega, ker je baje preveč popuščala napram Jugoslaviji, ki zahteva za sebe gotove ugodnosti v Solunu.

ITALIJA.

Gospodarsko zaostala Italija je v velikih škripih. V notranjosti se vodi hud boj proti nasilni fašistovski vladi, a na zunaj delajo italijanski vladi mnogo preglavic dolgov, ki jih je Italija naredila v Ameriki in na Angliškem. Upniki zahtevajo denar nazaj, a Italija nima. Vsled teh razmer je začela italijanska lira v svoji vrednosti silno padati. V sredini l. 1913 se je dobilo 100 naših dinarjev že za 20 italijanskih lir, danes pa morajo polentarji plačati za 100 naših dinarjev že 48 svojih lir. Istotako je polentarski denar v vrednosti padel napram drugim državam. Seveda to silno vpliva tudi na notranje razmere, kar dela fašistom velike preglavice.

FRANCIJA.

Boji v Maroku se nadaljujejo. Abdel-Krim, vodja Maročanov, ki se bore proti Francozom, dosega uspehe. Komunistična stranka na Francoskem je na strani Abd-el-Krima, vse ostale stranke, tudi socialistične, pa podpirajo vlado v boju za ohranitev posestnega stanja v Maroku. Mnogi se trudijo, da bi prišlo čimprej do miru med Francozi in Abd-el-Krimom.

KITAJSKA.

Ljudstvo je vedno bolj vznemirjeno proti tujcem, osobito proti Angležem in Japoncem. Delavci in dijaki so celo zahtevali od vlade vojno napoved Angliji. — V mnogih krajih

je že prišlo do krvavih nemirov, posebno tam, kjer se nahajajo tudi vojski radi obrambe tujcev. Skoraj gotovo podpirajo kitajsko gibanje tudi boljševiki. Napetost je vedno večja, istotako je za Kitajcev proti tujcem.

Razne politične vesti.

GOSP. PAVLE RADIČ.

predsednik »Hrvatskega seljaškega kluba« v narodni skupščini, nas pooblašča, izjaviti, da so navedbe »Slovenca« v politični notici »Pucelj prosi za sprejem v »HSK« z dne 23. junija 1925 popolnoma izmišljene in zlobno zlagane.

Narodna skupščina. Najvažnejše, kar se je zadnje dneve zgodilo v narodni skupščini, je, da so sedaj vsi poslanci Radičeve stranke potrjeni razun samega Stefana Radiča in še pet njegovih ožjih tovarišev. Na mesta teh so prišli namestniki. Hrvatski seljaški klub bo sedaj štel okoli 70 poslancev in bo drugi najmočnejši v skupščini. Žerjav - Pribičevići demokratije so se do zadnjega borili za nepotrditve Radičevcev, toda so ostali na cedilu, ker so radikali sami uvideli potrebo potrditve. Drugih posebnosti ni bilo v skupščini. Delali so odseki, kjer se je razpravljalo o načrtu šolskega zakona, tiskovnega zakona itd. Pokazalo se je, da Žerjav-Pribičevići demokratije pri vseh teh zakonih zastopajo zelo nazadnjaško stališče. Tudi o davanjstinah se je razpravljalo. Vlada nima volje delati z rednim proračunom, nego visi na dvajnajstih. Zanimiva je bila tudi seja skupščine, ko je Žerjav mlo prosil, naj se radi Turn-Taksisa obdolžnemu demokratu ministru Lukinču podaljša rok za odgovor za 10 dni. Upajo namreč, da gre skupščina med tem na večmesečne počitnice in tako se Lukinič za več mesecev in ne samo za 10 dni izmuzne razpravi. V ostalem se vidi, da vlečejo neki demokrati ministri politično ladjo samo zato naprej, da bi še dosegli polni ministerski penzijo.

Demokratska strahovlada. Tov. Janez Pirnat, nadučitelj in šolski vodja v Mokronogu, je bil prestavljen v Žužemberk. Pirnat je izboren učitelj, dober narodni gospodar in zelo vnet zadržan pri pristaši SKS. Vse to je dalo demokratskim nasilnikom povoda, da odličnega šolnika preganjajo. Smo odločni nasprotniki preganjanja državnih uslužbencev. Toda demokratskim culukafrom vzpričo Parnatovega slučaja izjavljamo, da se bomo točno in desetero maščevali, ko pride naš dan. A naš dan pride sigurno, to si naj neinteligentni Pestotnik dobro zapomni, njegovi priganjači pa tudi! Prav nič ne ostanemo premogarjem dolžni!

Naša naprednost in »Jutrova« naprednost. »Jutrovi« imajo čudno navado, da pripoznajo kot naprednega samo onega človeka, ki kleči pred dr. Žerjavom kot pred kakšnim svetnikom v cerkvi in mu pomaga »farje goniti«. Kdor ne »goni farjev« in kdor ne pripozna dr. Žerjava za edino poklicanega »voditelja« slovenskega ljudstva, ta ni »napreden«. Za nas pa je taka razlaga naprednosti neko-

liko prešibka in odkrito rečeno, tudi nekoliko — preneumna! Mi razumevamo pod naprednostjo vse nekaj drugega. Po našem pojmovanju naprednosti ni naprednjak tisti, ki ubija tiskovno svobodo, kakor jo hoče ubijati od samostojnih demokratov izdelani načrt novega tiskovnega zakona. Tudi ni napreden tisti, ki pritiska pri volitvah na uradništvo, da mora agitirati pri volitvah le za eno stranko, čeprav je sam popolnoma nasprotnega prepričanja, samo zaradi službe in ljubega vsakdanjega kruha voljo. Ni dalje napreden tisti, ki proglašja nad celimi strankami obznane, namesto da bi se s političnimi nasprotniki boril s svojim umom in razumom. Ni napreden tisti, kdor uničuje poslanske mandate s silo. Za nas pomenja naprednost svoboda, za samostojne demokrate z Žerjavom vred pa nasilje, pritisk in tiranija. Zato odrekamo samostojnim demokratom vsako naprednost, ker sama »farška gonja« za nas ni nobena naprednost, in za samostojne demokrate bi bilo najbolje, če bi o naprednosti sploh molčali. Prave naprednosti pri nas še nihče ni tako spravil ob kredit kakor ravno samostojni demokratje, pri katerih nikdar ne odločuje pamet in umerjena razsodnost, ampak samo zagrizena strankarska strast.

Radičevska komanda. V sili zre hudič tudi muhe, si je mislilo »Jutro« in da bi slovenske samostojne kmete na lep ali nelep način speljalo zopet v svoj zapuščen demokratiški tabor in jim pripognilo kolena in hrbet pred svojega malika, ponavljaj gorostasno bedarijo, da so šli slovenski samostojni kmetje »pod radičevsko komando«! Tam, kjer gre za »zvezo«, kakor pri nas, ni govora o nobeni »komandi«, ker »zveza« in »komanda« je vse nekaj drugega! Samostojni kmetje ne stoji niti pod komando Radičeve, niti pod komando SRS in sploh pod nobeno »komando« ne, ker svobodni možje ne poznajo in ne priznavajo nobenih »komand«, poznajo pa poštene zveze in pošteno sodelovanje s svojimi zavezniki. Najmanj pa so voljni vpogniti svoje hrbe pod Žerjavovo komando. Ta naj kar lepo naprej komandira, kogar hoče, nas ne bo.

SKS — »stranka plemenskega separatizma«. Tudi to je prav čeden kupček z »Jutrovega« gnojišča. Kaj so slovenski samostojni kmetje? Po svojem poklicu so kmetje, po svoji veri so večinoma ali bržkone vsi sami katoličani, po svojem materinem jeziku pa Slovenci. In dokler bodo učeni ljudje prištevali Slovence k Jugoslovanom in Slovanom, bodo seveda tudi Jugoslovani in Slovani. Kot pametni ljudje, ki znajo računati s tem, kar je, vedo samostojni kmetje tudi brez »Jutra« in njegovih naukov, da žive v eni državi skupaj s Hrvati

in Srbi, in prav nič ne žele, da bi se ta država razbila, iskreno in gorečo pa žele vsi od prvega do zadnjega, da bi se ta država enkrat uredila tako, da bi mogel v njej zadovoljno živeti Slovenec in Hrvat in Srb in sploh vsak njen državljani. Dokler bodo pa državo urejali po Žerjavovih načelih, slovenski gospodarji ne bodo nikdar prišli iz godlje. Ne pokoriti se Žerjavu in njegovi zatirani politiki se pa še zdaleka ne pravi želiti si od države proč! Žerjav še ni država, ampak navaden ljubljanski advokat.

»V eni fronti s slovenskim klerikalizmom!« Tudi ta je ena dobra, ki jo je pogruntalo »Jutro«. Menda zato, ker nismo rekli v svojem oklicu, da bomo vse farje pobili in vse mežnarje in ministrante pobesili, kakšnega demokratija pa postavili namesto Matere božje v oltar, nam očita »Jutro«, da smo klerikalci! (Na drugi strani nam pa očita »Slovenec«, da smo »liberalci«!) Ta prismođja se »Jutra« ne bo obnesla! Biti naprednjak in svobodnjak se pravi dandanes vse nekaj drugega kakor pa bi pristal dr. Žerjav ali pa dr. Korošca. Kje pa stoji zapisano, da je samo demokratiški evangelij edino pravi? Kaj pa nas briga dr. Žerjav? Ta naj uganja, kar hoče! Mi pa, ki smo res napredni in svobodnomiselni ljudje, ne bomo rušili tiskovne svobode, ne bomo preganjali uradnikov, ne bomo razglasili obznani in ne bomo poslancev zapirali! Zato pa vendar še nismo klerikalci, kaj? Če pa hoče »Jutro« še natančneje vedeti, kaj smo, mu bodi povedano, da smo kmetje, da smo slovenski kmetje in da smo samostojni in neodvisni slovenski kmetje, ki hočejo enkrat zagospodariti na svoji zemlji ne samo kot posestniki, ampak tudi kot narodna celota, in ki znajo tudi misliti s svojimi možgani. In ker to znamo, smo se združili in si ustanovili svojo »Zvezo« brez »Jutra« in njegovih nasvetov.

Na liberalnih načelih sloni naša »Zveza«, trdi »Slovenec«. Očitek liberalizma nas prav nič ne boli, ker mi razumemo pod »liberalizmom« nekaj lepega, namreč pravo svobodoljublje. »Slovenec« nam seveda ne očita pravega liberalizma, ampak očita nam že kar vnaprej ono razkričano liberalstvo, ki izžrpa vse svoje dejanje in nehanje v brezplodni »farški gonji«. Toda pustimo to zaenkrat, kajti mnogo bolj zanimivo je, kako »Slovenec« svoj očitek utemeljuje. Pravi namreč: »Da ta »Zveza« temelji na liberalnih načelih, dokazuje »Kmetijski list«, ki pravi, da je »Zveza« svobodoljubna, črpajoča vse smernice svojega političnega, gospodarskega, socialnega in kulturnega udejstvovanja naravnost iz naroda, kateremu služi.« Za Boga svetega, odkod pa naj slovenska narodna politična organizacija črpa vse svoje sile, kakor iz naroda, iz katerega je nastala? Mar se naj trudi slovenska politična organizacija, da na slovenska tla presaja one politične principe, ki so doma na Francoskem ali pa na Laškem? Kar je zrastle na francoskih tleh iz francoskega naroda, je dobro za Francoze, za nas pa bo že to merodajno, kar zraste pri nas! Če smatra »Slovenec« to za »liberalstvo«, moramo že z upravičenim ponosom priznati, da smo v tem oziru res liberalci in sicer neizprosni liberalci! Najbolj imenitno pa je to, da »Slovenec« zlasti v novejšem času tudi sam jako rad poudarja, da je tudi SLS stranka, ki črpa vse svoje sile iz slovenskega naroda! Ali je mar »Slovenec« zato že tudi »liberalno« glasilo v onem razkričnem smislu? Res pa je, in to, kakor rečeno, tudi s ponosom priznamo, da smo resnično svobodoljubni in demokratični ljudje in to bomo tudi ostali brez »farške gonje«, ki jo drage volje prepuščamo dr. Žerjavu in dr. Korošcu. Mi imamo pametnejšega dela več kot dovolj.

ZANESLJIVOST KLERIKALNIH IN MLADINSKIH LISTOV.

V četrtek, dne 25. junija t. l. klerikalni »Slovenec« z velikimi črkami poroča na prvi strani sledeče: »Pašičevo stanje se je zopet poslabšalo. Borba za njegovo nasledstvo.« Mladinsko »Jutro« pa isti dan na prvi strani z debelimi črkami piše: »Predsedniku Pašiču se zdravje stalno boljša.« »Nocoj se je počutil zelo dobro.« Kateri ima prav? Kakor glede Pašičevega zdravja, tako poročata ta lista glede vsake stvari. Eden laže na eno, drugi na drugo stran. Tako častikarstvo Slovencev dela le sramoto in škodo. Zato je dolžnost vsakega kulturnega, olikanega Slovenca, da se takih listov ogiba. Naročajte nepristanški »Narodni Dnevnik«, kdor hoče imeti vsak dan list!

Listek.

Zdražbarji.

Kmečka povest iz predvojne dobe.

Spisal Metod Delene.

(Nadaljevanje.)

Pri polnočnici je bila Mica vsa raztresena. Srce ji je tolklo in misli so ji uhajale nehotе domov. Mislila je in spet mislila na dom. Sama ni vedela zakaj. Vzdihovala je, ker ni mogla zbrano moliti, da jo je sosed v klopi vprašala, ali ji ni morda slabo.

Banič je stal skoraj pod korom. Tudi njemu se kar ni dalo moliti. Loteval se ga je čuden nemir in oziral se po ljudeh. Pri vratih opazi vrvenje. Ljudje so si nekaj šepetali, semintam je šel eden ali drugi iz cerkve. Stopil je za korak bliže. Zdelo se mu je, da govore ljudje o ognju... Šel je med nje. Res, nekdo mu zašepče, da gori za hribom. Hitro stopi ven iz cerkve in skoči na obzidek. V smeri proti Celini kaže nebesni svod rdečkasto svetlobo, ki pomenja, da nekje gori.

»Križ božji!« vikne, »če le ne pri nas!«

Skoči z obzidka in reče znanu, naj poišče Mico in jo pokliče ven. On teče kar naprej.

Tekel je in tekkel in prišel na prvi brežiček nad vasjo. Vedno bolj je kazala smer na Celino in na njegovo hišo, vedno hujši strah se ga je loteval.

Teče naprej po poti. Blato ga ovira v teku. Drugi brežiček prihaja. Odtod bo videti Celino. O, mimo njega smukne mož, plečat v nasprotni smeri. Prišel je od zgoraj dol. Zdel se mu je v odsevu požara velik, ki je svetil že do tu. Zaklical je za njim: »Kje gori?«

Mož, ki je stekel naprej, postoji malo, se zakrohoče in zbeži v stran.

»Je že pri nas!« zavjeka Banič. »Andrejič mi je zapalil!«

Ves spoten preteče pot do vrha brega in — ugleda zubelj, ki je švignil iz njegovega včeraj popravljenega poda.

Kar zvrtilo se mu je in sesedel se je... Pa so kmalu drugi ljudje pritekli in z njimi je še on teklen naprej. Sapo mu je jemalo.

»Ali si bil zavarovan?« ga vpraša sosed Trpinc. Banič pa je vprašanje preslišal.

Še dobrih deset minut in pri podu je bil. Strop se je ravnokar udril, plamen je vse zagnil, na rešitev ni bilo več misliti. Ker so bili skoro vsi odrasli ljudje z doma, seveda še nihče ni gasil. Nekaj starih ljudi pa nekaj otrok je opazovalo od daleč strašni prizor.

Banič je stekel še tistih petdeset korakov do svoje hiše. Visok gost živ plot brani prosti pogled s pota na hišo.

Na vratih je stala, le napol napravljena, Manica in bridko jokala.

»Kje je mama?« je vprašala Manica, »Kje je fantek?« je vprašal obenem Banič.

Sinček je mirno spal v zibki. Banič je šel nazaj k ognju, da vidi, če je žena že prišla.

Mica ni bila tako urnih nog, kakor on. Ogenj je že ponehaval, ko je ona prišla domov. Ljudi je bilo tedaj že vse polno. Vročina ognja je postajala znosnejša. Pogumnejši so šli po voz in pripeljali vode. Sedaj šele so začeli gasiti. Dobro, da je stal pod na samem in bil krog in krog obdan s sadnim drevjem. Dobro tudi, da ni bilo vetra. Proti peti uri zjutraj je bil ogenj zvečine pogašen. Medtem sta prišla dva orožnika in sta postavila stražo k pogorišču, da se vnovič kaj ne vname.

Sramota za vsakega kmeta je, ki misli še vedno le tisto, kar mu dovoli gospoda!

Shodi in razne prireditve.

V Št. Jerneju na Dolenjskem se vrše v nedeljo 5. julija velike konjske dirke!

V Kamniku bo seja okrajnega odbora za kamniški okraj v nedeljo, dne 5. julija ob pol 10. dopoldne pri tov. Cerarju.

V Kranju bo seja okraj. odbora 6. julija ob 10. uri dop. pri Peterčku.

Veliki kmetski shod na Igu bo v nedeljo, dne 5. julija ob 11. uri dopoldne pri tov. Grbcu na prostem. Tovariši, prihitite iz vseh okoliških vasi na našo kmetsko manifestacijo. Govoril bo tov. posl. Pucelj in drugi kmetski govorniki.

Prvi shod »Zveze slovenskega kmetskega ljudstva« se je vršil v nedeljo, dne 28. junija t. l. v Št. Jerneju na Dolenjskem ob izredno veliki udeležbi. Shodu je predsedoval tovariš Kušlan. Prvi je govoril tov. Bukovec, ki je poldrugo uro razlagal ljudstvu naše politične in gospodarske razmere ter veliki pomen »Zveze slovenskega kmetskega ljudstva«, ki jo ljudstvo navdušeno pozdravlja. Za njim je govoril obširno tov. poslanec Pucelj, ki se je bavil predvsem z gospodarskim položajem našega podeželskega ljudstva. Skodljivo gospodarstvo v naši državi je podvrget ostri kritiki, navajajoč kot zgled novo carinsko tarifo, ki silno škoduje našemu kmetskemu ljudstvu. Tako je navedel kot primer carino na izvoz plemenskih prašičev, na katere je udarjena carina 360 dinarjev na komad, med tem ko se prodaja danes na trgu dva takšna prašička za to vsoto, največkrat pa cenejšje. Na večjih primerih je pojasnil škodljivost naše carinske tarife. Prehajajoč na poročilo o političnem položaju, je povdaril, da je takšno gospodarstvo v državi mogoče samo zato, ker ljudstvo nima nobene besede. Dokler ne pride ljudstvo zares do besede, ne bo bolje. Zato pa je dolžnost vsakega posameznika, da se zanima za vsa javna in politična vprašanja, ker pri reševanju teh vprašanj se dobro ali pa slabo reže kruh ljudstvu. Mi hočemo to tudi doseči. Zato ste napravili SKS in SRS zvezo, katera stoji v najožji zvezi s kmetskim narodom hrvaškimi. Kakor se je trudil skupaj hrvaški narod pod eno zastavo, tako moramo združiti tudi mi vse slovensko kmetsko ljudstvo pod enim praporom. V ta namen naj služi »Zveza slovenskega kmetskega ljudstva«. V teku svojega nadaljnjega govora je osvetlil tudi politične metode naših klerikalcev, ki so prišli povsod ob ves krič, kar je umevno, ker niso bili nikjer in nikoli iskreni. Tako je n. pr. g. dr. Korošec kot minister l. 1919. zahteval, da mora Stefan Radić ostati v ječi, čeprav ni zakrivil ničesar kaznjivega. Pozval je končno navzoče na agilno delo za »Zvezo slovenskega kmetskega ljudstva«. Za njim je govoril še tovariš A. Prepeluh, ki je najprej pojasnil, kako je prišlo do zveze med SKS in SRS. Nobeni osebni oziroma niso tu odločevali, ampak samo stvarnost in potreba, da naše slovensko ljudstvo, to je kmetska obrtnika in delavca združimo v eno samo mogočno politično organizacijo, ki je neobhodno potrebna, ako hočemo zmagati v težkem boju za suverenost delovnega ljudstva. Kako je prišlo do današnjih žalostnih političnih in gospodarskih prilik v državi, je pojasnil z orisom zgodovine od državnega preobrata, to je od leta 1918 dalje. Vse naše stranke so tedaj pozabile, da smo Slovenci in da moramo varovati najprej to, kar že imamo. Te stranke so leta 1918 izročile slovenski grunter bivši kraljevinu Srbiji brez kakšnega pridržka. Politiki, ki so to storili in s tem zakrivali vse to, kar danes imamo, naj bi se

sami prostovoljno odstranili od vodstva našega ljudstva, če mislijo, da so vseeno ravnali prav; ali pa naj bi priznali odkrito svojo polomijo. Toda tega zlasti naša SLS nocoj storiti, nocoj priznati, da je ona slovensko ljudstvo privedla v današnji položaj popolne osamelosti in neupoštevanja. »Zveza slovenskega kmetskega ljudstva« je bila potrebna, da se preneha s cepitvijo naroda v nepotrebno število strank, kar je morda povšeči posameznikom, ljudstvu samemu pa ogromno škoduje. Zato naj se ljudstvo »Zveze« vsepovsod oklene. Ljudstvo je govore vseh govornikov živahno odobraval, celo navzoči pristaši klerikalne stranke so izjavili, da bodo tudi oni pomnožili naše vrste »ker uvidevajo, da je to edina pot, ki more ljudstvu dati njegovo pravico in ga privedi do samodolžbe v vseh javnih zadevah, ki se ga tičejo.

V pondeljek je bil v Otoku krasen shod SKS. Zborovanje je otvoril predsednik kraj. org. tov. Reš in predlagal za predsednika tov. Azmana, ki je bil soglasno izvoljen. Tov. Azman je povdaril pomen današnjega zborovanja, ki mora biti mejnik v razvoju kmetskega pokreta. Nastopil je čas, da se strne vse kmetsko ljudstvo od kmetske obrtnika in delavca do našega izobraženca v eno samo mogočno fronto kmetskega ljudstva. Pozdravil je tov. Pucelja, našega neomahljivega boritelja in mu podal nato besedo. Tov. posl. Pucelj je v poldrugurnem govoru jasno pokazal celoten naš gospodarski in politični položaj. Pokazal je krivce današnjega propadanja in pogubno politiko današnjega nacionalnega bloka. Vso njihovo protikmetsko delo se najjasneje izraža v novi carinski tarifi in dvajsetstinah. Zborovalci so enodušno obsodili zločinsko in izdajalsko politiko demokratov, ki gre za tem, da popolnoma zasuzni kmetsko prebivalstvo, zlasti pa slovensko kmetsko ljudstvo. Da dobi kmetsko gibanje enotno smer in da si izvojuje pravice, ki mu gredo so se vse kmetske stranke po celi državi strnile v močno zvezo. Pozval je vse kmetsko ljudstvo, ki se zaveda svojih gospodarskih, kulturnih in političnih interesov, da pomaga temu kmetskemu pokretu do skorajšnje zmage. Tov. Azman je nato še izpregovoril kratek navdušen govor ter zaključil sijajno zborovanje.

Na obnem zboru okrajne organizacije Metlika je bil izvoljen sledeči odbor: Predsednik Jakob Ivanetič, Metlika, namestnik Martin Bajuk; tajnik in blagajnik Maks Malešič, Metlika. Zaupnike iz okoliških občin priobčimo prihodnjic. Energični in požrtvovalni tovariši v odboru nam jamčijo za zmagoviten pohod naše ideje v Beli Krajini.

V Semiču je bil preteklo nedeljo sestanek krajevne organizacije. Odločni naši tovariši bodo z vneto šli na delo za našo veliko kmetsko idejo.

Krška vas. Tukajšnje Prostovoljno gasilno društvo bo dalo blagosloviti novo brizgalno v nedeljo, 12. julija pri sv. maši ob 10. uri dop. Po izvršeni blagoslovitvi bo vrtna veselica. Ker je čisti dobiček namenjen za odpačilo brizgalne in orodja, prosimo bratska gasilna društva, kakor tudi vse prijatelje, da se udeležijo. Za izborni postrežbo bo preskrbljeno. — Odbor.

Sadjarji in vrtnarji pozor! Podružnica Sadjarskega in vrtnarskega društva v Mariboru priredi v nedeljo, dne 5. julija ob 10. uri predpoldne na drž. vinarski in sadjarski šoli v Mariboru predavanje in demonstracijo o novem (Lorette-ovem) načinu obrezovanja prilicnega sadnega drevja. Ljubitelji sadjarstva se vabijo k čim obilnejši udeležbi. Odbor.

Dopisi.

KRANJSKO.

Z Iga. Pred nekaj tedni je prišel »Domoljub« članek, v katerem je opisun kazal nujnost poprave kaplanije in šikaniral obč. odbor, češ, zakaj ne naloži obč. naklade na vino in meso. In ker je tukajšnji g. kaplan zahteval, da obč. odbor stavi v proračun stroške za belenje in slikanje kaplanije, smo dali v »Kmet. listu« odgovor. Na to sta sledila v »Domoljubu« že dva dopisa. Mi nismo mislili odgovorjati. Pa ker se v »Domoljubu« št. 21 diči podpis dopisuna, tukajšnjega kaplana Milavca, mu moramo odgovoriti. Opisun pravi: Od kar sem v kaplaniji na Igu, ni res, da bi kdo odstranil dobre lončene peči. Ni res, da je kdo po nepotrebnem uničil tlak v spodnji sobi! Res pa je, da smo z združenimi močmi uničili ve-

Ali se niso uničevali tlakovi po sobah brez potrebe, ko je bil vendar na razpolago Vaš katoliški dom? Kdaj smo se samostojneži rabili občinsko hišo za take strankarske namene? Seveda, po Vašem mnenju bi morali samostojni župani jemati v roko metlo in čediti gnoj za Vašimi kostruni. Da so pajki predli mreže po vseh sobah, kakor pravite v dopisu, in da so miši imele svoje stečnje, je zaslugu bivših kaplanov, Vaših prednikov. Županstvu se ni priznalo nobenega gospodarstva v kaplaniji. Samo plačevati je smelo! Ko je bilo radi stanovanj županstvo v zadregi vsled pritiska okrog glavarstva, se je prosilo v župnišču za eno sobo v kaplaniji, pa se ni dovolilo. Ko se je šlo za stanovanje enega stražnika finančne kontrole, obrnilo se je županstvo in vodja finančne kontrole g. Serajnik s prošnjo do župnega urada, pa brez uspeha. Proste sobe bi lahko donosale lepe denarje. Kaplanija bi se lahko vzdrževala sama in bila bi ena izmed najlepših poslopij na Igu. Prostorne zdrave sobe bi se morale dati že iz človekoljubnosti ljudem, ki morajo bivati v tesnih zaduhlih bajtah. Pa se je rajši skrbelo za pajke in miši. Seveda, g. kaplan, Vi ste v tem bolj previdni, spodili ste pajke in miši, pa ste dobili gosače ter od njih vlečete 1800 kron letno od ene sobe in če oddaste še drugo, se vam skupičke podvoji in se bo že nekaj štel. Od občine pa zahtevate, da vam beli in slika sobe. Menda ga tudi med Vašimi pristaši nimate takega kozda, ki bi vam to odobral. — (Konec prihodnjic.)

Iz Preddvora. Dragi urednik! Pri nas se bolj malo oglašamo v našem »Kmetijskem listu«, četudi nas je dovolj zavednih kmetov. Pa sedaj se le moramo malo zbuditi iz spanja v našem kotu. Povedati moramo, kakšne zgaje delajo sedaj naši pobožni klerikalci. Pred Binkoštimi so se Bašljani stekli do krvi. Med tem so otokli še neko staro ženo Marijo Gašperlin, ki je hotela braniti svojega sina. Ali ni to sramota za vso faro in še daleč okoli se zgražajo ljudje nad temi razgrajaji, ki ne pustijo nobene ograje pri miru, da se celo pošteni ljudje niso več varni pred njimi. Tu se vidi, kakšna načela imajo klerikalci, posebno nekateri iz Bašlje, »orel«, in Šiški sinovi. Pred vsem je še večja sramota, ker so bili vsi iz ene vasi in tako odlični klerikalci. Ali se to lepo sliši, da namesto da bi šli ob nedeljah v cerkev, razgrajajo po vaseh ter se pretepajo kakor volkovi. Sramota, kličejo vsem takim ničvrednežem in to še tem bolj, ko imajo tako blizu voditelja župana klerikalca, ki nam seveda ni več po volji in mu bije zadnja ura, kajti takih nesposobnih ljudi ne potrebujemo za gospodarstvo, temveč hočemo pri novih volitvah zbrati boljšega moža za župana. Župan bi moral mlade ljudi svariti in jih dobro in pošteno učiti, pa še svoje ne posvari. Ali je to značajnost in izobrazba? Pa saj je rekel pobožni Šiškar: »Da so le klerikalci, pa je vse dobro!« To pa ne pomislijo, kaj delajo otroci. Za zgaje, ki jih počenjajo, bodo že dobili zaslužen plačilo. O izobrazbi in poštenem življenju sploh naši klerikalni ljudje niti slišati nečejo, pa jih bomo že še naučili pred sodiščem. Dokler je bil pri nas za župana Jurij Arh, je bilo vse v redu, sedaj je pa vse narobe. Toda bomo že preskrbeli mir v naši občini, ko se bomo poslovili pri volitvah od nesposobnega župana.

BOHINJSKI KOT.

Tujski promet v Bohinju. Neposredno je na tujskem prometu prizadet tudi bohinjski kmetovalec. Zato mi dovolite par opazk. Letos so kljub temu, da je glavna sezona že tu, hoteli in penzijoni ob jezeru prenapolnjeni s — praznoto, četudi dan za dnem drve skozi našo dolino brzovlaka, natrpani s češkimi in nemškimi gosti, namenjeni v blaženo in — ceneno Italijo. Izvoščiki pohajkujejo proti kolodvoru in klonjene glave odvažajo živinčeta zopet v hlev. Razpravljajo pri tem na kolodvoru, pričakujejo navadno zamujenih vlakov, o vzrokih letošnjega malenkostnega prometa. »Denarja ni«, pravi ta, »vreme nam ga kida« drugi. Bohinj je v splošnem predrag »izblekne včasih tretji ali četrti. Ker sem te nravi, da se zanimam za vse mogoče gospodarske panoge, moram povdarjati, da topot fijkarji vendarle nimajo prav, četudi splošno živjajo sloves, da — vse vedo. Glavni vzrok letošnje bohinjske in splošno gorenske tujskoprometne krize tiči vse kje drugod, tiči v sistemu, ki se že par let sem izvaja s strani merodajnih, odločujočih faktorjev. Na lastna ušesa sem slišal odlične inozemske tujce, da so bili prvič in zadnjič tukaj, ker ne morejo

prenašati strogosti naših carinarnic in — detektivov. Drugim se je zopet zdelo nerazumljivo, zakaj je n. pr. v hotelu »Sv. Janez« prehrana povprečno za 80 do 100 odstotkov dražja kot na Bistrici, kjer je hotel vendar v oskrbi SPD. Zopet sistem, ker je upraviteljica navezana samo na prebete iz kuhinje. Cele knjige bi se dalo napisati o teh sistemih, ki se vpeljavajo pri nas po tujih z edino to razliko, da se iz vzorca izloči vse dobro, obdrži pa samo slabo. Ne spuščam se v nadaljnja izvajanja, pač pa podčrtano povdarjam: Za celo Gorenjsko bo tujskoprometna pridobitvena panoga gospodarske vrednosti šele tedaj, ko se s pravičnim sistemom podaljša današnja povprečna šesttedenska sezona na vsaj trimesečno. Bojim se samo, da se bo ta sistem začel uveljavljati prepozno in bo do tedaj, ko se bo ta sistem uveljavil,

oziroma uveljavljaj, prišla večina tujskoprometnih podjetij na — boben in obenem v tuje roke, katerim bo slovenska para zopet podlaga za — peto.

A. M. Obcestna paša. Neko novost hoče uveljaviti gosp. gerent cestnega odbora. Žandarmerija namreč po njegovem nalogu, oziroma po naročilu srezkega poglavarstva prepoveduje pašo govedo po parcelah, ki meje na cesti. Ako bi bila cesta tako zaraščena, da bi se bilo bati, da živina popase tujo travo, bi nam bila ta prepoved razumljiva. Tako nam pa ni. Da bi se pa radi tega plašili različni avtomobili, se menda ni bati, saj itak karambolirajo samo za to, ker skozi zaprte vasi in po ovinkih drve z nedovoljeno brzino in potem vozijo še na nepravilni strani ceste. Ako bo šlo tako naprej, kmalu ne bomo smeli več gnati živine po cesti na pašo in iz paše. — Z.

Novice in razno.

Današnji številki smo priložili

položnice

vsem onim cenj. gg. naročnikom, ki doslej še niso poravnali naročnine za drugo polletje.

Da ne bo brezpotrebnih reklamacij od strani naročnikov, pozivamo vsakogar, da stori čim prej svojo dolžnost.

Rok za plačilo velja 14 dni. Kdor ne bo do tega roka naročnine poravnal, se mu pošiljatev lista brezpogojno ukine.

Naročnina do konca leta znaša 15 dinarjev.

Upravništvo.

Demagogija »Jutra«. Pod tem naslovom smo prejeli iz živinozdravniških krogov ta-le dopis: Živinozdravniki — strokovnjaki ugotavljajo, da je »Jutro« s svojim alarmom glede par nezgod povodom letošnjega cepjenja prašičev proti rdečici kmetskemu ljudstvu več škodovalo, nego so te nezgode napravile škode. Resnica je, da je ena serija cepiva iz serum-zavoda v Križevcih vsebovala poleg kultur rdečice tudi bacile hemoragične septikemije, ne pa svinjske kuge. (Dotična pošiljka cepiva se je takoj vzela iz prometa in nadomestila s polnovrednim, na svinjah preizkušanim cepivom. Tudi drugače se je vse ukrenilo, da so te nezgode ostale osamljene in se škoda po možnosti povrne, to pa ne vsled zaslug »Jutra«, temveč vsled zaslug za ljudsko dobrobit resnično vnetih faktorjev. — Smrtnih slučajev je bilo v celi Sloveniji le približno 50, ne pa na stotine samo na Kranjskem, kot je »Jutro« razboževalo. Ugotovljeno je, da so alarmantne vesti »Jutra« plod židovsko-konkurenčne spekulacije. Učinek neresničnega poročanja pa je ta, da so se prašičjereji po nepotrebnem splašili in prijave za cepjenje preklicali. Pri mnogih, na ta način preplašenih, pa se bo in se je deloma že pojavila v svinjarnih rdečica, ki bo zahtevala neprimerno več žrtev, kot povodom cepjenja. To so suha dejstva. »Jutro« pa je doprineslo zopet nov dokaz, da mu je resnična skrb za podeželsko ljudstvo deveta briga.

Na smrt na vešalih sta obsojena od mariborske porote Žlahtič in Čič, ki sta umorila zadnjo zimo pri Mariboru celo rodbino čevljarja Mikla.

Silna nevihta je v zadnjem času divjala na raznih krajih. Posebno hu-

do je bilo prejšnji teden v Slovenskih goricah. Padlo je nenavadno mnogo toče, da je na nekaterih krajih obležala do prihodnjega dne. Škoda je zelo velika.

Vlak je povozil na progi ob Selu pri Ljubljani enajstletno Slavko Pehčovo. Njena eno leto mlajša sestra se je še pravočasno umaknila, ko je zapazila vlak. Zaklicala je tudi sestri Slavki, toda bilo je že prepozno.

Stekel pes se je pojavil v soboto 20. junija v Novem mestu in je tu ogrizel štiri osebe. Iz mesta je tekel v Žabjo vas, kjer je napadel nekega voznika, ki pa se je pravočasno umaknil in psa ubil z ročico od voza. V psu so našli pri raztelesenju polno kamenja in trsk.

Cerkveni rop. Prejšnji teden v pondeljek so okradli farno cerkev v Šmihelu pri Novem mestu. Tabernakelj je bil oropan, a hostije so roparji raztresli po tleh.

Amundsen se je vrnil s poleta na severni tečaj približno po enem mesecu. Kakor znano je poletel z dvema letalom. Ko se je v bližini severnega tečaja spustil v vodo, ste zamrzili obe letali. Po večtedenskem silnem naporu je s svojimi spremljevalci rešil iz ledu eno letalo in so se vsi z istim vrnili zdravi domu.

Turška modrost. Turki pravijo, da človek ne sme štirim rečem v življenju zaupati: 1. zaupljivosti nadrejenih oseb; 2. sovražnikovemu smehljaju; 3. gorkemu dnevu sredi zime; 4. ljubimkani spogledljive ženske.

Samouror posebne vrste. Na Francoskem se je neki 55-letni kmet prav na izvrsten način končal. Šel je v klet in zvalil vanjo vso svojo perutnino, nato odprl vse čepce in pipe pri sodih, da je vino poplavalilo vso klet. Sredi gaganja in frfotanja rac, petelinov, gosi in kokoši je zapalil streho nad sabo in tako umrl, kakor še nobeden do zdaj, v vinu in ognju.

Korolija - Petruška, Jugana, vila najmlajša. Dramska vizija v enem dejanju. Oder. Zbirka gledaliških iger, 10. zvezek. V Ljubljani 1925. Založila Tiskovna zadruga v Ljubljani. Cena s poštnino vred Din 7.75. Vsem onim društvom, korporacijam in šolam, ki prirejajo ob narodnih praznikih in raznih drugih prilikah patriotične predstave in prireditve, bo Korolijeva enodejanka, ki povečuje idejo osvobojenja in ujedinjenja, jako dobro došla. Naroča se pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani.

Gospodarstvo.

REGULACIJA CEN ŽIVIL, POLJSKIH IN MLEČNIH PRIDELKOV TER SADJA NA LJUBLJANSKEM TRGU.

Mestno tržno nadzorstvo ljubljansko hoče med drugim znati tudi cene mleku z ozirom na ogromen padec cen senu. K temu nameravanemu znižanju čuti Mlekarsko društvo za ljubljansko okolico v imenu pridelovalcev mleka dolžnost podati svoj protest.

Pri vsaki ureditvi, ki zadeva gospodarske odnose, katerega čelaga sloja, se vedno posvetujejo z merodajnim činitelji, kako naj bi se stvar vsestransko zadovoljivo rešila. Le nam kmetom hoče mestno nadzorstvo cene diktirati, kar pa nikakor ne moremo dopustiti.

Prvič. Razlog znižanja cen senu za pocenitev mleka je popolnoma zgrešen in neutemeljen. Res je, da je bilo seno pred leti nekoliko dražje, a takrat cena mleku ni odgovarjala ceni senu, ampak bi moralo biti mle-

ko veliko dražje. Zato se je takrat opazal pojav, da je bilo več krav naprodaj, kot je odgovarjala običajnim gospodarskim prilikam dotičnega poselnika. Nobeden pridelovalec mleka ni hotel iti v gospodarski pogin s tem, da bi s kupljenim senom in slamo redil krave-mlekariče, ampak je raje živino prodajal. Posledice tega prisiljenega prodajanja se poznaže še danes v naših hlevih. Jasno je tedaj, da za pridelovalce mleka ni merodajna cena senu.

Drugič. Tudi danes in še v bodoče najbrže ne bo nobeden redil krav-mlekariče, da bi vso krmo zanje kupoval, ker se mu ne bo izplačalo. Pri reji živine je toliko dela in truda, da sta komaj ta dva poplačana. Znano je, da plače poslov in delavcev niso nič manjše, in da jih je za težavno opravljene živine težko dobiti. Toraj pri velikem strošku pridelovanje mleka, to je plači poslom ni nikakega razloga za pocenitev mleka.

Tretjič. Pridelovalci mleka kupuje-

Jo za rejo krav otrobe in različne tropine za približek, brez katerih živina težko obstane v dobrem stanju. Te se pa niso popolnoma nič pocenile, ampak celo podražile.

Četrtili. Edini vir dohodkov okoliških kmetov je mlekarstvo.

Za pocenitev mleka bi moglo vplivati znižanje cen splošnih potrebščin za življenje. Vsem pa je lahko jasno, da življenske potrebščine, katere mora kmet kupovati, kot obleko, obutev, za mnogoštevilno družino sladkor, kavo ter poljsko orodje in drugo, vsled vedno večje trošarine, carine, niso v ceni nič padle. Šestkratno povišanje zemljiškega davka in vedno novi davki tudi ne dopuščajo, da bi mogel kmet ceneje prodajati svoje pridelke brez gospodarske škode.

Danes, ko prodajalec mleka za izkupiček enega litra mleka ne more dobiti več kot takrat, ko je bilo seno dražje in se mu izdatki za življenje niso zmanjšali, nasprotno povečali, nikakor ne dopustimo, da bi mu kdo neutemeljeno znižal cene mlečnim izdelkom.

Sporazumno s tržnim nadzorstvom se je za mesec julij določila cena na trgu 2-75 Din, na dom postavljen pa 3- — Din za liter. Vsi prodajalci pa naj se držijo določene cene.

Mlekarsko društvo za ljubljansko okolico, Florjančič, t. č. načelnik.

O CEPLJENJU PRAŠIČEV ALI NOVA KLOFUTA »JUTRU«.

Od velikega župana ljubljanske oblasti smo prejeli sledeči dopis:

Naslov se naproša, da objavi med dnevnimi ali gospodarskimi vestmi sledeče »Uradno poročilo velikega župana ljubljanske oblasti o nezgodah pri cepljenju prašičev.«

Po raznih časopisih se je objavilo, da je v področju ljubljanske oblasti obolelo in poginilo na stotine prašičev vsled svinjske kuge in sicer radi napačnega cepljenja, odnosno radi porabe nepravilnih kultur in da je vse nezgode baje zakrivil državni bakteriološki zavod v Križevcih, ki naj bi zamenjal bacile prašičje rdečice

ce z bacili svinjske kuge. Zatrjevalo se je, da je nastala nepregledna gospodarska škoda in se je bati, da se naša prašičereja popolnoma uniči. Z ozirom na te vesti, ki ne odgovarjajo dejanski obsežnosti, se uradno objavlja, da se je na podlagi uradnih poizvedb dognal sledeči dejanski položaj:

Neugodni slučaj pri zaščitnem cepljenju proti prašičji rdečici v tukajšnjem področju so se dogodili v srezih Ljubljana-okolica, Litija, Laško in Novo mesto. Niso se pa dogodili v drugih srezih ljubljanske oblasti in zlasti ne v srezih Krško in Brežice, kjer ni niti en zaščitno cepljeni prašič obolel ali celo poginil. V prej navedenih srezih se je z osumljenim cepivom cepilo več tisoč prašičev in to brez vsakih nezgod. Le pri 41 posestnikih je od zaščitno cepljenih prašičev lažje ali močnejše obolel 101 prašič. Od teh je v teku 6—48 ur ozdravilo brez vsakih posledic 54, bolnih je ostalo 29 (med njimi okrog 20 lahko in 9 težje bolnih), 29 prašičev je pa poginilo. Njih skupna vrednost znaša 18.210 Din. Vsa izguba ne znaša niti 3—4 odstotke vsakoletne izgube necepljenih prašičev vsled prašičje rdečice ali svinjske kuge, odnosno zaraze.

Preiskava obolelih in poginjenih prašičev je dognala, da so cepljeni prašiči večinoma oboleli na prašičji rdečici. Pri večjem številu teh se je ugotovila le močna reakcija po cepljenju, ki se pojavlja vsakoletno v več ali manj slučajih bodisi brez vsakih posledic, bodisi z neugodnim izidom. Tudi v letošnjem letu je, kakor je prej omenjeno, reakcija po cepljenju prešla po kratki dobi brez vsakih posledic. Pri nekaterih prašičih se je ugotovila svinjska zaraza, ni se pa dognala svinjska kuga.

V splošno razumevanje bodi na tem mestu pojasnjeno, da povzroča prašičjo rdečico bacillus erysipelas suis, katerega oslabele kulture se ravno pri zaščitnem cepljenju vceplja. Obolenje in celo pogin cepljenih prašičev, ki se po cepljenju zelo redko pojavlja, nastopi največ vsled individualne nezadostne odpornosti cepljene živali ali pa vsled tega, ker so bile dotične

živali morebiti zakužene po istem bacilu že pred izvršenim cepljenjem ter bi brez dvoma obtele. Pravi povzročitelj svinjske kuge je doslej nepoznan, nevidni virus, med tem ko sekundarne spremembe boleznijo povzroča bacillus suisstifer (ali bacillus cholerae suis), ki spada v skupino Paratyphus - B. Obolenje zadeva največ prebavila in žleze. Povzročitelj svinjske zaraze (v našem jeziku istotako nazivana »kuga«) pa je bipolarni »bacillus suisstifer«, ki povzroča predvsem obolenje pljuč in sploh dihalnega aparata.

Razlika med svinjsko kugo in med svinjsko zarazo je zlasti sledeča:

Svinjska kuga, ki se v naši pokrajini le redko pojavlja in je v mnogih tukajšnjih srezih prav za prav nepoznana, je zelo nalezljiva bolezen. Zatrso se najčesteje po nakupu zakuženih in latentno bolnih prašičih iz drugih pokrajin. Bolezen se prenaša od živali do živali ali tudi po različnih predmetih in po osebah. Kuga povzroča veliko gospodarsko škodo in za živali, ki obole na tej kugi, skoro ni pomoči. Izvršuje se pač v svrhu njenega zatiranja tudi cepljenje, toda dosednji uspehi so še zelo dvomljive vrednosti.

Druga kužna bolezen pri prašičih, katero radi razlikovanja nazivljemo svinjsko zarazo (= kugo) ali hemoragično septikemijo, nastopa v popolnoma drugačni obliki in ni tako pogubonska, čeravno obtele živali v krajši dobi poginejo. Nje kuživo (virus) se navadno ne prenaša od živali na žival. Pač pa se nahaja skoro povsod v zemlji, v pitni vodi, krmi, kakor še posebno v sopilih in prebavljenih skoraj vsakega zdravega prašiča. Izbruh bolezni nastopi navadno le tedaj, če se virulentnost bacilov poveča, če se njih število pomnoži (v vročih dneh) ali če nastopi pri prizadeti živali iz različnih vzrokov manjša odpornost (n. pr. radi obolenja).

Z ozirom na te okolnosti ni izključeno, da bi se ta bacil slučajno ne mogel nahajati maloštevilno tudi v kulturah prašičje rdečice, ki se vcepi pri zaščitnem cepljenju. Seveda so to le izvenredni slučaj; z njimi pa se mora vendar le računati. Izključeno

tudi ni, da so bili nekateri prašiči, ki so po zaščitnem cepljenju obteleli na svinjski zarazi, že pred cepljenjem zakuženi oziroma latentno bolni ter je vcepljenje kultur prašičje rdečice spremenilo latentni štadij v akutno formo. Taki slučaji so živinozdravnikom dobro znani in jim nalagajo največjo pozornost zlasti v onih krajih, kjer se pojavlja svinjska zaraza stacionarno.

Ker ne gre torej za pravo svinjsko kugo, ni prav nikake nevarnosti, da bi se omenjena kužna bolezen zatrosila in povzročila večjo gospodarsko škodo.

Glede na zgornja izvajanja se ne more trditi, da bi bila letošnje nekoliko večje nezgode zakrivila kakšna malomarnost ali strokovna pogrška; vsled tega se nadaljnjo izvrševanje zaščitnega cepljenja priporoča kar najnujnejše.

Po statističnih podatkih se v Sloveniji zaščitno cepi proti prašičji rdečici v enem letu približno 80.000 prašičev, izgube pri cepljenih prašičih pa so navadno tako neznatne, da jih sploh ni vpoštevati in je tudi v bodoče od cepljenja pričakovati najpogotnejši uspeh.

Veliki župan: dr. Baltič.

V. Ljubljanski velesejem. Letošnja prireditel (29. VIII. — 8. IX.) Ljubljanskih velesejmov vzbuja v celi državi veliko zanimanje. Prijave naših industrijalcev, obrtnikov in trgovcev k udeležbi se zaključujejo, zamudniki imajo čas še do 1. julija. Pripravlja se že vse, da se opozori ljudi na prireditel. Nameravani so skupni poseti (posebni vlaki) iz Sarajeva, Skoplja, Vel. Bečkereka, Novega Sada, številni obiski se pričakuje iz Zagreba, Beograda in južnih krajev naše države. Po teh informacijah se sklepa, da pride v jeseni 50 do 60.000 ljudi v Ljubljano.

Jesenski velesejem v Pragi se vrši od 6. do 13. septembra. Na sejmu bo razstavljenih tudi mnogo kmetijskih strojev, razen tega se pripravlja poseben gozdarski in lovski oddelek.

Na Poljskem izhaja 1212 časopisov,

od teh 175 v tujih jezikih. Izven Poljske izhaja v poljskem jeziku 135 časopisov, največ v Ameriki (102) in v Nemčiji (9).

IX. poročilo Hmeljarskega društva za Slovenijo o stanju hmeljskih nasadov na Češkem. V poglavitnih legah raste hmelj krepko, ima obilo panog in je dospel deloma že do tri četrtine, deloma do vrha drogov, oziroma žic. Slabejši nasadi se izboljšujejo. Poleg teh so pa velike občine, v katerih se najdejo lege s prav slabimi nasadi, v katerih so povzročili vso škodo deloma bolhači, deloma pa toča. — Ušivost nasadov je obča, vendar se dosedaj ni bati hudih posledic. Le v nižavah in v dvoletnih nasadih je rastlina polna uši, Obrambno delo se tu pridno in racionalno nadaljuje. Opazovalo se je tudi, da se je aphid muha in njena zalega zopet prikazala na že škropljenih rastlinah. Od vremena je odvisno, ali bo ušivost naša, ali bo pojema. Pred vsem bi bile nujno potrebne izdatne padavine in topla, mirno vreme. Ne oziroma se na slabe in prav slabe nasade, se lahko reče, da je stanje vobče sedaj le zadovoljivo. Razpoloženje na trgu je mirno, cene pa od 3850 do 3950 čk za 50 kg.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na živalski sejem dne 23. junija je bilo prignanih 18 konjev, 169 volov, 357 krav in 13 telet. Cene za različne živalske vrste so bile sledeče: debeli voli 8,50—9,50 Din, poldebili 7,50 do 8,50, plemenski voli 6,75—7,50, biki za klanje 5,50—9, klavne krave debele 7—8,50, plemenske krave 5 do 6,50, krave za klobase 3—4,50, molzne in breje krave 6—7,50, mlada živina 6,50—8, teleta 9,75. Prodalo se je 282 komadov, od teh 106 za izvoz. Mesne cene: govedina 12—20, teletina 1. 20—22,50, II. 15—17,50, svinjsko meso sveže 15—30. Na svinjski sejem dne 26. junija se je pripeljalo 91 svinj, 1 koza in 2 ovci. Cene: prašiči, 5—6 tednov stari, 75—100, 7 do 9 tednov 125—220, 3—4 mesece 225 do 300; 5—7 mesecev 350—450; 8 do 10 mesecev 625—750, 1 leto 1100. Za kg žive teže 12—14,50, mrtve teže 15 do 17,50 Din. Prodanih je bilo 63 komadov.

I. Opšti Veliki Vašar i Izložba u Subotici od 22. - 31. avgusta 1925

Na Subotičkom Vel. Vašaru i Izložbi će učestvovati osim Vojvodjanske poljoprivrede, zanatstva i industrije i poljoprivrede, zanatstvo i industrija iz cele naše zemlje. Učestvovali i inozemstvo sa produktima, koje mi ne izradjujemo ili ih ne izradjujemo u dovoljni količini. U poljoprivrednom delu će naročito biti lepo zastupljeno tuzemstvo, a i inozemstvo sa prvoklasnom stokom za priplod, kao i svim najnovijim i najmodernijim traktorima, plugovima za oranje. Za vreme izložbe će biti priredjene utakmice u oranju konjske trke, razni kongresi itd.

Za ovaj vašar i izložbu je veliko interesovanje, kako u tuzemstvu, tako isto i u inozemstvu, i to ne samo među izlagačima, nego i među potrošačima - posetiocima.

Tražite prospekt! — Za industrijsku izložbu primaju se prijave do 15., a za poljoprivrednu do 31. jula. Legitimacije za ovaj vašar - izložbu kod svih Trgovačko-industrijskih komora u zemlji, kao i kod Trgovačkih udruženja i banaka. U inozemstvu pak kod svih predstavništva i konsulata Kralj. SHS, trgovačkih komora, agencija i banaka. — Legitimacije za posetioce iz tuzemstva staju 30 Din, a za posetioce iz inozemstva 80 Din. — Na željeznica kao za posetioce, tako i za izložbeni robu važi popust od 50%.

Vašar - Izložba će se održati na Paličkom putu, na prostoru od 36.000 m².

Svaki poljoprivrednik, industrijalec, zanatlija i trgovac, treba da iskoristi ovu priliku i da učestvuje na ovom vašaru jer će ovo biti prvi vašar - izložba ove vrste u našoj zemlji. Stanovi osigurani. — Nedaleko od samoga mesta izložbe nalazi se čuvena klimatična banja Palič.

Prijave se šalju:

Upravi I. Opšteg Velikog Vašara i Izložba u Subotici.

Telegramadresa: IZLOŽBA. — Telefon 302.

FIZOL
vseh vrst,
suhe
gobe,

rečno seme, kumno, mravljinčna jajca in druge pridelke kupuje

SEVER & KOMP.,
LJUBLJANA.

Cene sporočimo na zahtevo.

V najem se da za eno ali več let — lepo

POSRESTVO

z 9 glav živine v Savinjski dolini. Kje, pove upravništvo »Kmetiskega lista«.

Za pomladansko posetev lanu imamo na razpolago la **RUSKO LANENO SEME**, katero oddajamo pod lastno ceno.

Mehanična vrvarna, terilnica lanu in konoplje ter predilnica **ANTON ŠINKOVEC d. d.**, Grosuplje pri Ljubljani.

ŠPAGO

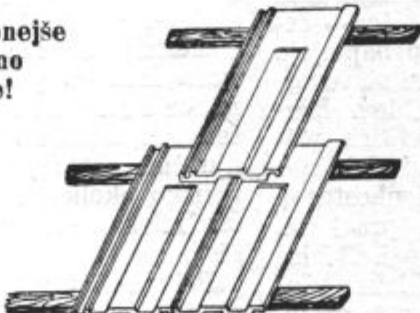
drevo in vse vrste vrvarskih izdelkov ter v to stroko spadajoče blago dobite v skladišču

„KONOPJUTA“ v Ljubljani, Gospodarskega 2.

Bukova drva

z navedbo cene in množine ponudite Družbi »Ilirijac«, Ljubljana, Kralja Petra trg št. 8.

Najcenejše strešno kritje!

Združene opekarne d. d.

Ljubljana, Miklošičeva cesta 13.

preje

VIDIC - KNEZ

TOVARNE NA VIČU IN BRDU

nudijo v poljubni množini — takoj dobavno — najboljše preizkušene modele strešnikov z eno ali dvema zarezama kakor tudi bobrovcov (biber) in sidno opeko. — Na željo se pošlje takoj popis in ponudba!

Dalmatinski la portland cement svetovne znamke

SALONA

(Tour).

V zalogi pri

„EKONOM“

osrednja gospodarska zadruga v Ljubljani, r. z. z. o. z.

Edino najboljši

Telefon 913.

Šivalni stroji in kolesa so le

JOSIP PETELINC-a

Ljubljana

(blizu Prešernovega spomenika ob vodi)

znamke **Gritzner, Phönix in Adler**

za rodbinsko, obrtno in industrijsko rabo.

Pouk v vezanju in krpanju brezplačen.

Večletna garancija. Delavnica na razpolago

Jugoslovanski kreditni zavod v Ljubljani

Mariljin trg šte. 8

sprejema hranilne vloge in vloge na tekoči račun ter jih obrestuje **najugodnejše**. Vezane vloge obrestuje po dogovoru. — Podeljuje proti dobremu poročilu osebne, trgovske in obrtne, posebno kratkoročne kredite.

„PANONIJA“

osrednja gospodarska zadruga

Maribor

Meljska ulica 12 (na dvorišču)

nudi svojim članom:

tobačni izveček v sodčkih — galico žveplo — rafijo — cement — koruzo. — V zalogi ima tudi krajnike za ograje. — Preskrbuje tudi vse gospodarske in gospodinske potrebščine.

Največje vrtnarske podjetje v Jugoslaviji „VRT“, Džamonja in drugovi, družba z ome. zav., Maribor. Največji izbor ravnopravnih plemenitih sadnih dreves (cepoj) v najplemenitejših vrstah in v vseh oblikah. Plemenite vinske trte na američanskih podlogah, kakor tudi cepe in podloge istih. Seme selenjave, cvetja in gospodarskih rastlin. Cvetje v loncih in rano ukrasno grmovje in dreve imamo. **Zahtevajte cenike! celo leto. Zahtevajte cenike!**

Kurje oči.

Najbolje sredstvo proti kurjim očim. **Claven** je zaščitni znak. Skladite u lekarnama i drogerijama ili izravno iz tvornice u glavno skladište **M. HRNJAK** Ijekarnik **SISAK.**

Prometni zavod za premog

D. D. V LJUBLJANI

prodaja premog

IZ SLOVENSkih PREMogOVNIkov

vseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov za domačo uporabo kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava na debelo

INOZEMSKI PREMog IN KOKS vsake vrste in vsakega izvora ter priprava češkoslovaški in angleški koks za livarne in domačo uporabo, kovaški premog, črni premog in brikete

NASLOV:

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 15/II.

se priporoča za naročila vseh v tiskarsko stroko spadajočih del.

Tiskarna »Merkur« LJUBLJANA Simon Gregorčičeva ul. 13.